

Louise Ousted Olsen

Fra: D-POL - Enhedspostkasse [pol@fivu.dk]
Sendt: 13. maj 2013 13:23
Til: Louise Ousted Olsen
Cc: Jesper Schaumburg-Müller
Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Bilag 1 - Udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.pdf; Bilag 2 - Udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.pdf; bilag 3 - Bekendtgørelse nr.1117 af 23. september 2010 om kvalitetssikring af byggearbejder (Kvalitetssikringsbekendtgørelsen).pdf; bilag 4 - Bekendtgørelse nr.1394 af 17. december 2004 om anvendelse af offentlig-privat partnerskab (OPP), partnering og oplysninger svarende til nøgletal (OPP - bekendtgørelsen).pdf; Høringsliste.pdf
AppServerName: SESESDH
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: 13/00328-2
DocumentIsArchived: -1

Uddannelsesministeriet har ikke bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

f. Jesper Schaumburg-Müller, chefkonsulent
Heidi Hilfling Thode

Heidi Hilfling Thode
Sekretær

Politik og Koordinering
Direkte telefon: + 45 7231 8031
E-mail: hth@fivu.dk

**Ministeriet for Forskning, Innovation og
Videregående Uddannelser**

Besøgsadresse:
Slotsholmsgade 10, stuen
1216 København K

Postadresse:
PO Box 2135
1015 København K
www.fivu.dk

Fra: D-DEP - enhedspostkasse
Sendt: 13. maj 2013 09:25
Til: D-POL - Enhedspostkasse
Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Fra: Louise Ousted Olsen [<mailto:loo@bygst.dk>]

Sendt: 8. maj 2013 18:01

Til: Advokatsamfundet; Akademisk Arkitektforening; 'abf@abf-rep.dk'; 'ae@ae.dk'; Arkitektforbundet; 'banedanmark@bane.dk'; 'bat@batkartellet.dk'; Beskæftigelsesministeriet; 'bl@bl.dk'; 'info@bfbe.dk'; 'info@bygherreforeningen.dk'; 'info@byggecentrum.dk'; 'kontakt@kooperationen.dk'; 'info@byggeevaluering.dk'; 'bsf@bsf.dk'; 'bvb@bvb.dk'; 'info@byggesoc.dk'; Ministeriet for Børn og Undervisning; 'byg@byg.dtu.dk'; Dansk Byggeri; Dansk Standard; 'info@danskeark.org'; 'regioner@regioner.dk'; Datatilsynet; Den danske Landinspektørforening; Dansk Industri; 'dibyg@di.dk'; 'post@dsb.dk'; 'info@ejendomsforeningen.dk'; Energistyrelsen; Erhvervsstyrelsen; Erhvervs- og Vækstministeriet; 'europaminister@um.dk'; Finansministeriet; Foreningen af Rådgivende Ingeniører; 'fbe@mil.dk'; 'handelsministeren@um.dk'; Håndværksrådet; Ingeniørforeningen; Justitsministeriet; 'kl@kl.dk'; Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen; Konstruktørforeningen; 'dfk@kriminalgforsorgen.dk'; Kulturministeriet; 'kejd@kff.kk.dk'; 'lbf@lbf.dk'; 'lejerbo@lejerbo.dk'; Miljøministeriet; D-DEP - enhedspostkasse; Ministeriet for Fødevarer Landbrug og Fiskeri; Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse; Kirkeministeriet (Ligestillings- og Kirkeministeriet); 'udviklingsministeren@um.dk'; 'plf@plf.dk'; 'realdania@realdania.dk'; 'kbh@sbsby.dk'; Social- og Integrationsministeriet; Skatteministeriet; 'sbi@sbi.dk'; Statsministeriet; Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme; 'teknig@teknig.dk'; 'info@teknologisk.dk'; Transportministeriet; Udenrigsministeriet; 'vd@vd.dk'; 'oim@oim.dk'

Cc: Bo Kobbler Petersen

Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Til høringsparterne

Der fremsendes hermed i offentlig høring udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri. Udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri var i faglig og økonomisk (DUT) høring i perioden fra den 9. november til den 3. december 2012.

Vejledningen forventes at træde i kraft samtidig med bekendtgørelsen pr. 1. juli 2013.

Eventuelle bemærkninger til udkastet til vejledningen bedes sendt til Louise Ousted Olsen på e-mailadresse loo@bygst.dk.

Bemærkningerne skal være Bygningsstyrelsen i hænde **senest onsdag den 29. maj 2013**.

Med venlig hilsen

Louise Ousted Olsen

Fuldmægtig

T +45 4170 1172 · loo@bygst.dk

Carl Jacobsens Vej 39 · 2500 Valby

T +45 4170 1000 · www.bygst.dk

Bygningsstyrelsen er en del af
Klima-, Energi og Bygningsministeriet

Denne mail er blevet scannet for virus af TDC Mailfilter.

Louise Ousted Olsen

Fra: Peter Hesdorf [ph@byggeevaluering.dk]
Sendt: 13. maj 2013 15:15
Til: Louise Ousted Olsen
Emne: SV: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.
AppServerName: SESESDH
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: 13/00328-3
DocumentIsArchived: -1

Til Bygningsstyrelsen

Byggeriets Evaluerings Center har modtaget udkast til vejledning til bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri i høring. Centret har ingen bemærkninger til udkastet.

Centret bemærker dog, at man på Høringsportalen endnu ikke kan finde høringssvar fra Høring af udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Med venlig hilsen

Peter Hesdorf
 Adm. direktør
 Byggeriets Evaluerings Center
 Strandgade 27B, Plan 5, DK-1401 København K,
 Tel. 32 64 14 42, Fax. 32 64 14 41, Mob. 22 83 92 96

www.byggeevaluering.dk

Fra: Louise Ousted Olsen [mailto:loo@bygst.dk]

Sendt: 8. maj 2013 18:01

Til: 'samfund@advokatsamfundet.dk'; 'mail@arkitektforeningen.dk'; 'abf@abf-rep.dk'; 'ae@ae.dk'; 'sekr@arkitektforbundet.dk'; 'banedanmark@bane.dk'; 'bat@batkartellet.dk'; 'Beskæftigelsesministeriet'; 'bl@bl.dk'; 'info@bfbe.dk'; 'info@bygherreforeningen.dk'; 'info@byggecentrum.dk'; 'kontakt@kooperationen.dk'; Byggeriets Evaluerings Center; 'bsf@bsf.dk'; 'bvb@bvb.dk'; 'info@byggesoc.dk'; Ministeriet for Børn og Undervisning; 'byg@byg.dtu.dk'; 'info@danskbyggeri.dk'; 'dansk.standard@ds.dk'; 'info@danskeark.org'; 'regioner@regioner.dk'; 'dt@datatilsynet.dk'; 'ddl@ddl.org'; 'di@di.dk'; 'dibyg@di.dk'; 'post@dsb.dk'; 'info@ejendomsforeningen.dk'; 'ens@ens.dk'; 'erst@erst.dk'; 'evm@evm.dk'; 'europaminister@um.dk'; Finansministeriets postkasse; 'fri@frinet.dk'; 'fbe@mil.dk'; 'handelsministeren@um.dk'; 'hvr@hvr.dk'; 'ida@ida.dk'; Justitsministeriet; 'kl@kl.dk'; 'kfst@kfst.dk'; 'kf@kf.dk'; 'dfk@kriminalforsorgen.dk'; Kulturministeriet; 'kejd@kff.kk.dk'; 'lbf@lbf.dk'; 'lejerbo@lejerbo.dk'; Miljøministeriet; 'fivu@fivu.dk'; Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri; 'sum@sum.dk'; Ministeriet for Ligestilling og Kirke; 'udviklingsministeren@um.dk'; 'plf@plf.dk'; 'realdania@realdania.dk'; 'kbh@sbsby.dk'; 'sm@sm.dk'; Skatteministeriet; 'sbi@sbi.dk'; Statsministeriet; Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme; 'teknig@teknig.dk'; 'info@teknologisk.dk'; Transportministeriet; Udenrigsministeriet; 'vd@vd.dk'; 'oim@oim.dk'

Cc: Bo Kobber Petersen

Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Til høringsparterne

Der fremsendes hermed i offentlig høring udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri. Udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri var i faglig og økonomisk (DUT) høring i perioden fra den 9. november til den 3. december 2012.

04-06-2013

Vejledningen forventes at træde i kraft samtidig med bekendtgørelsen pr. 1. juli 2013.

Eventuelle bemærkninger til udkastet til vejledningen bedes sendt til Louise Ousted Olsen på e-mailadresse loo@bygst.dk.

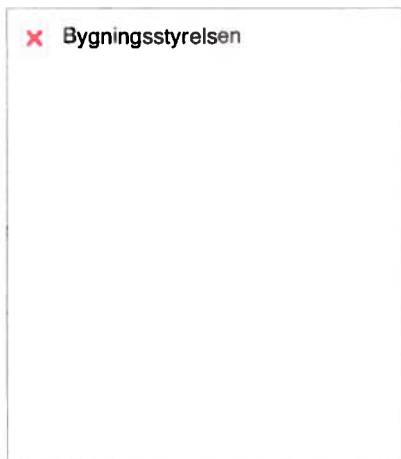
Bemærkningerne skal være Bygningsstyrelsen i hænde **senest onsdag den 29. maj 2013**.

Med venlig hilsen

Louise Ousted Olsen

Fuldmægtig

T +45 4170 1172 · loo@bygst.dk

Carl Jacobsens Vej 39 · 2500 Valby

T +45 4170 1000 · www.bygst.dk

Bygningsstyrelsen er en del af
Klima-, Energi og Bygningsministeriet

Louise Ousted Olsen

Fra: Søren Brenøe (KFST) [SBN@kfst.dk]
Sendt: 14. maj 2013 12:47
Til: Louise Ousted Olsen
Emne: VS: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.
AppServerName: SESESDH
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: 13/00328-4
DocumentIsArchived: -1

Kære Louise

KFST har ikke nogen bemærkninger til vejledningen eller bekendtgørelsen. Til orientering kan jeg oplyse om, at KFST vil opdatere OPP-standardmodellerne, når det tilsendte træder i kraft.

Søren Brenøe

Fuldmægtig/Head of Section
 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/
 Danish Competition and Consumer Authority
 Direkte +45 4171 5283
 E-mail sbn@kfst.dk

 Logo

Carl Jacobsens Vej 35
 2500 Valby
 Tlf. +45 4171 5000

Vi arbejder for velfungerende markeder.

Fra: Louise Ousted Olsen [<mailto:loo@bygst.dk>]

Sendt: 8. maj 2013 18:01

Til: 'samfund@advokatsamfundet.dk'; 'mail@arkitektforeningen.dk'; 'abf@abf-rep.dk'; 'ae@ae.dk'; 'sekr@arkitektforbundet.dk'; 'banedanmark@bane.dk'; 'bat@batkartellet.dk'; 'Beskæftigelsesministeriet'; 'bl@bl.dk'; 'info@bfbe.dk'; 'info@bygherreforeningen.dk'; 'info@byggecentrum.dk'; 'kontakt@kooperationen.dk'; 'info@byggeevaluering.dk'; 'bsf@bsf.dk'; 'bvb@bvb.dk'; 'info@byggesoc.dk'; 'Ministeriet for Børn og Undervisning'; 'byg@byg.dtu.dk'; 'info@danskbyggeri.dk'; 'dansk.standard@ds.dk'; 'info@danskeark.org'; 'regioner@regioner.dk'; 'dt@datatilsynet.dk'; 'ddl@ddl.org'; 'di@di.dk'; 'dibyg@di.dk'; 'post@dsb.dk'; 'info@ejendomsforeningen.dk'; 'ens@ens.dk'; 'erst@erst.dk'; '1 - DEP Erhvervs- og Vækstministeriets officielle postkasse'; 'europaminister@um.dk'; 'Finansministeriets postkasse'; 'fri@frinet.dk'; 'fbe@mil.dk'; 'handelsministeren@um.dk'; 'hvr@hvr.dk'; 'ida@ida.dk'; 'Justitsministeriet'; 'kl@kl.dk'; '1 - KFST Officiel hovedpostkasse'; 'kf@kf.dk'; 'dfk@kriminalgforsorgen.dk'; 'Kulturministeriet'; 'kejd@kff.kk.dk'; 'lbf@lbf.dk'; 'lejerbo@lejerbo.dk'; 'Miljøministeriet'; 'fivu@fivu.dk'; 'Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri'; 'sum@sum.dk'; 'Ministeriet for Ligestilling og Kirke'; 'udviklingsministeren@um.dk'; 'plf@plf.dk'; 'realdania@realdania.dk'; 'kbh@sbsby.dk'; 'sm@sm.dk'; 'Skatteministeriet'; 'sbi@sbi.dk'; 'Statsministeriet'; 'Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme'; 'teknig@teknig.dk'; 'info@teknologisk.dk'; 'Transportministeriet'; 'Udenrigsministeriet'; 'vd@vd.dk'; 'oim@oim.dk'

Cc: Bo Kobber Petersen

Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Til høringsparterne

04-06-2013

Der fremsendes hermed i offentlig høring udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri. Udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri var i faglig og økonomisk (DUT) høring i perioden fra den 9. november til den 3. december 2012.

Vejledningen forventes at træde i kraft samtidig med bekendtgørelsen pr. 1. juli 2013.

Eventuelle bemærkninger til udkastet til vejledningen bedes sendt til Louise Ousted Olsen på e-mailadresse loo@bygst.dk.

Bemærkningerne skal være Bygningsstyrelsen i hænde **senest onsdag den 29. maj 2013**.

Med venlig hilsen

Louise Ousted Olsen

Fuldmægtig

T +45 4170 1172 · loo@bygst.dk

✘ Bygningsstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 39 · 2500 Valby

T +45 4170 1000 · www.bygst.dk

Bygningsstyrelsen er en del af
Klima-, Energi og Bygningsministeriet

Bygningsstyrelsen
Carl Jakobsens Vej 39
2500 Valby
Att.. Louise Ousted Olsen

Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Telefon 3392 3392
Fax 3314 9105

CVR-nr. 19552101
EAN-nr. 5798000033788

www.skm.dk

J.nr. 13-0169578

15. maj 2013

**Vedr. j. nr. 13/00328: Høring af udkast til vejledning
til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløko-
nomi i offentligt byggeri**

Skatteministeriet har ingen bemærkninger til de fremsendte udkast.

Med venlig hilsen

Jens William Grav
specialkonsulent

Bygningsstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 39
2500 Valby

Sendt til: loo@bygst.dk

22. maj 2013

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2013-122-0259
Sagsbehandler
Morten Tønning
Direkte 3319 3236

Vedrørende høring over udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

Ved e-mail af 8. maj 2013 har Bygningsstyrelsen fremsendt ovenstående udkast til vejledning og anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger.

Udkastet giver ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Morten Tønning

Louise Ousted Olsen

Fra: Lars Bo Leth Espensen [lle@vd.dk]
Sendt: 24. maj 2013 13:21
Til: Louise Ousted Olsen
Cc: Ole Brok Petersen
Emne: SV: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.
AppServerName: SESESDH
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: 13/00328-7
DocumentIsArchived: -1

Kære Louise Ousted Olsen

Vejdirektoratet har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

LARS BO LETH ESPENSEN

Fuldmægtig

Thomas Helsteds Vej 11
 Postboks 529
 8660 Skanderborg
 Telefon 7244 2200
 Direkte 7244 2452
 lle@vd.dk
 vejdirektoratet.dk

Fra: Anlægsdivisionen
Sendt: 13. maj 2013 12:55
Til: Ole Brok Petersen; Lars Bo Leth Espensen
Emne: VS: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.
Prioritet: Høj

Fra: Sanne Dietz Lynderup
Sendt: 13. maj 2013 12:40
Til: Anlægsdivisionen
Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.
Prioritet: Høj

Fra: Vejdirektoratet(VD)
Sendt: 13. maj 2013 10:22
Til: PLA
Emne: Høring

Fra: Louise Ousted Olsen [<mailto:loo@bygst.dk>]
Sendt: 8. maj 2013 18:01
Til: 'samfund@advokatsamfundet.dk'; 'mail@arkitektforeningen.dk'; 'abf@abf-rep.dk'; 'ae@ae.dk'; 'sekr@arkitektforbundet.dk'; 'banedanmark@bane.dk'; 'bat@batkartellet.dk'; Beskæftigelsesministeriet; 'bl@bl.dk'; 'info@bfbe.dk'; 'info@bygherreforeningen.dk'; 'info@byggecentrum.dk'; 'kontakt@kooperationen.dk'; 'info@byggeevaluering.dk'; 'bsf@bsf.dk'; 'bvb@bvb.dk'; 'info@byggesoc.dk'; Ministeriet for Børn og Undervisning; 'byg@byg.dtu.dk'; 'info@danskbyggeri.dk'; 'dansk.standard@ds.dk';

04-06-2013

'info@danskeark.org'; 'regioner@regioner.dk'; 'dt@datatilsynet.dk'; 'ddl@ddl.org'; 'di@di.dk'; 'dibyg@di.dk';
'post@dsb.dk'; 'info@ejendomsforeningen.dk'; 'ens@ens.dk'; 'erst@erst.dk'; 'evm@evm.dk';
'europaminister@um.dk'; Finansministeriets postkasse; 'fri@frinet.dk'; 'fbe@mil.dk';
'handelsministeren@um.dk'; 'hvr@hvr.dk'; 'ida@ida.dk'; Justitsministeriet; 'kl@kl.dk'; 'kfst@kfst.dk';
'kf@kf.dk'; 'dfk@kriminalforsorgen.dk'; Kulturministeriet; 'kejd@kff.kk.dk'; 'lbf@lbf.dk'; 'lejerbo@lejerbo.dk';
Miljøministeriet; 'fivu@fivu.dk'; Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri; 'sum@sum.dk'; Ministeriet for
Ligestilling og Kirke; 'udviklingsministeren@um.dk'; 'plf@plf.dk'; 'realdania@realdania.dk'; 'kbh@sbsby.dk';
'sm@sm.dk'; Skatteministeriet; 'sbi@sbi.dk'; Statsministeriet; Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme;
'teknig@teknig.dk'; 'info@teknologisk.dk'; Transportministeriet; Udenrigsministeriet; Vejdirektoratet(VD);
'oim@oim.dk'

Cc: Bo Kopper Petersen

Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Til høringsparterne

Der fremsendes hermed i offentlig høring udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri. Udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri var i faglig og økonomisk (DUT) høring i perioden fra den 9. november til den 3. december 2012.

Vejledningen forventes at træde i kraft samtidig med bekendtgørelsen pr. 1. juli 2013.

Eventuelle bemærkninger til udkastet til vejledningen bedes sendt til Louise Ousted Olsen på e-mailadresse loo@bygast.dk.

Bemærkningerne skal være Bygningsstyrelsen i hænde **senest onsdag den 29. maj 2013**.

Med venlig hilsen

Louise Ousted Olsen

Fuldmægtig

T +45 4170 1172 · loo@bygast.dk

Carl Jacobsens Vej 39 · 2500 Valby

T +45 4170 1000 · www.bygast.dk

Bygningsstyrelsen er en del af
Klima-, Energi og Bygningsministeriet

Louise Ousted Olsen

Fra: Mette Skytt-Hansen [msh@kum.dk]
Sendt: 24. maj 2013 14:28
Til: Louise Ousted Olsen
Cc: Tommy Jensen (Departementet); Anne Kirkegaard
Emne: SV: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.
AppServerName: SESESDH
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: 13/00328-8
DocumentIsArchived: -1

Kære Louise,

Kulturministeriet har ikke bemærkninger til det fremsendte udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

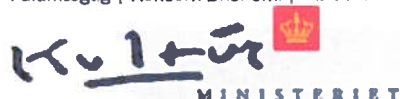
God weekend.

Med venlig hilsen
Mette

Mette Skytt-Hansen

Fuldmægtig | Koncern Økonomi | 41 39 39 14 | msh@kum.dk | www.kum.dk

---

Fra: Louise Ousted Olsen [mailto:loo@bygst.dk]

Sendt: 8. maj 2013 18:01

Til: 'samfund@advokatsamfundet.dk'; 'mail@arkitektforeningen.dk'; 'abf@abf-rep.dk'; 'ae@ae.dk';
 'sekr@arkitektforbundet.dk'; 'banedanmark@bane.dk'; 'bat@batkartellet.dk'; Beskæftigelsesministeriet;
 'bl@bl.dk'; 'info@bfbe.dk'; 'info@bygherreforeningen.dk'; 'info@byggecentrum.dk';
 'kontakt@kooperationen.dk'; 'info@byggeevaluering.dk'; 'bsf@bsf.dk'; 'bvb@bvb.dk'; 'info@byggesoc.dk';
 Ministeriet for Børn og Undervisning; 'byg@byg.dtu.dk'; 'info@danskbyggeri.dk'; 'dansk.standard@ds.dk';
 'info@danskeark.org'; 'regioner@regioner.dk'; 'dt@datatilsynet.dk'; 'ddl@ddl.org'; 'di@di.dk'; 'dibyg@di.dk';
 'post@dsb.dk'; 'info@ejendomsforeningen.dk'; 'ens@ens.dk'; 'erst@erst.dk'; 'evm@evm.dk';
 'europaminister@um.dk'; Finansministeriets postkasse; 'fri@frinet.dk'; 'fbe@mil.dk';
 'handelsministeren@um.dk'; 'hvr@hvr.dk'; 'ida@ida.dk'; Justitsministeriet; 'kl@kl.dk'; 'kfst@kfst.dk';
 'kf@kf.dk'; 'dfk@kriminalforsorgen.dk'; Kulturministeriet; 'kejd@kff.kk.dk'; 'lbf@lbf.dk'; 'lejerbo@lejerbo.dk';
 Miljøministeriet; 'fivu@fivu.dk'; Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri; 'sum@sum.dk'; Ministeriet for
 Ligestilling og Kirke; 'udviklingsministeren@um.dk'; 'plf@plf.dk'; 'realdania@realdania.dk'; 'kbh@sbsby.dk';
 'sm@sm.dk'; Skatteministeriet; 'sbi@sbi.dk'; Statsministeriet; Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme;
 'teknig@teknig.dk'; 'info@teknologisk.dk'; Transportministeriet; Udenrigsministeriet; 'vd@vd.dk';
 'oim@oim.dk'

Cc: Bo Kobber Petersen

Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Til høringsparterne

Der fremsendes hermed i offentlig høring udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri. Udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt

04-06-2013

byggeri var i faglig og økonomisk (DUT) høring i perioden fra den 9. november til den 3. december 2012.

Vejledningen forventes at træde i kraft samtidig med bekendtgørelsen pr. 1. juli 2013.

Eventuelle bemærkninger til udkastet til vejledningen bedes sendt til Louise Ousted Olsen på e-mailadresse loo@bygst.dk.

Bemærkningerne skal være Bygningsstyrelsen i hænde **senest onsdag den 29. maj 2013**.

Med venlig hilsen

Louise Ousted Olsen

Fuldmægtig

T +45 4170 1172 · loo@bygst.dk

Carl Jacobsens Vej 39 · 2500 Valby

T +45 4170 1000 · www.bygst.dk

Bygningsstyrelsen er en del af
Klima-, Energi og Bygningsministeriet

Bygningsstyrelsen
loo@bygst.dk

28. maj 2013
Dokumentnr.: 259343

Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

Tak for det fremsendte udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri samt udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Dansk Byggeri afgav høringssvar på udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri, da den var i høring i november / december 2012.

Dansk Byggeris høringssvar var ganske detaljeret og konstruktivt med mange forslag til ændringer. Dansk Byggeris høringssvar var baseret på flere års erfaringer med de nuværende regler om kvalitetssikring og OPP, og høringssvaret var helt på linje med andre høringssvar. Alligevel har Bygningsstyrelsen i udkastet til bekendtgørelse ikke indarbejdet hverken et eneste af forslagene fra Dansk Byggeris høringssvar eller fra de øvrige høringssvar.

På den baggrund forventer Dansk Byggeri ikke, at Bygningsstyrelsen vil tage hensyn til høringssvar på høringen om vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri. Den formodning støttes af den meget korte høringsperiode med høringsfrist til den 29. maj 2013. Dansk Byggeri har derfor valgt ikke at give et detaljeret høringssvar til høringen om udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri på trods af, at vejledningen på flere punkter alene indeholder almindeligheder og manglende konkrete vejledninger, som kan være til nytte for de, der professionelt beskæftiger sig med kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri og som må formodes at være den primære målgruppe for vejledningen.

Som et eksempel på almindeligheder indeholder vejledningen en detaljeret gennemgang af, hvordan man gennemfører en banal nutidsværdiberegning. Det er elementær viden, som forhåbentlig ikke kan være ukendt for den formodede målgruppe, der på et professionelt grundlag skal træffe beslutning eller rådgive om totaløkonomiske beslutninger.

Derimod savnes der fx konkrete vejledninger om OPP-vurdering, som er en ganske vigtig del af det områdestof, som vejledningen skulle give konkrete vejledninger om.

For det første ses der fuldstændigt bort fra, at totaløkonomiske optimeringer ved sammenkædning af anlæg og drift ikke i alle tilfælde er betinget af, at den bydende også har finan-

sieringen med i sit tilbud. Samme model kan gennemføres i en totalentreprise, der omfatter såvel anlæg som drift i en periode.

Desuden indeholder vejledningen på dette punkt blot en række banale spørgsmål uden svar. Som et eksempel herpå kan nævnes, at der i OPP-vurderingen stilles spørgsmålet:

- Indebærer projektet både design, anlæg og efterfølgende drift og vedligeholdelse, således at det er muligt at udbyde disse samlet i ét OPP-projekt?

Der er næppe noget projekt, der ikke indeholder disse elementer, men det er et spørgsmål om, hvilken af parterne der har ansvaret for de pågældende elementer.

Det foreslås endvidere i udkast til vejledning, at markedsanalysen kan gennemføres gennem interviews med relevante potentielle leverandører. Der bør på dette punkt være en klar advarsel mod den fremgangsmåde, da den kan stride mod udbudsreglerne. Dette vil fx være tilfældet, hvis de udvalgte potentielle OPP-leverandører får længere tid til at forberede deres bud, og har mere detaljerede oplysninger om udbyders behov til deres rådighed, end de, som man ikke har adresseret. Der vil da være tale om en ulighed, og det er som bekendt i strid med direktivet.

I vejledningen om en OPP-forundersøgelse er der flere spørgsmål og tekstafsnit, der viser, at Bygningsstyrelsen ikke har nødvendigt fokus på forskellene mellem totalentreprise med eller uden drift og andre samarbejdsformer på den ene side og OPP på den anden side.

Dansk Byggeri savner krav om risikoerklæringer samt en præcisering af sanktioner for manglende efterlevelse af bestemmelserne, men ellers henviser Dansk Byggeri til høringsvar af 3. december 2012 hvoraf der bl.a. fremgår:

"Det fremgår af høringsbrevet, at Bygningsstyrelsen har skrevet de to eksisterende bekendtgørelser – bek. 1117 og bek. 1394 – sammen, dog således, at kapitel 3, 4 og 5 i bek. 1117 overføres til en senere vejledning. Dette finder Dansk Byggeri særdeles uheldigt, da netop disse kapitler udtrykker væsentlige dele af hele kvalitetssikringsreformen.

Dansk Byggeri deltager gerne i en gennemgang af kapitlerne 3, 4 og 5 med henblik på forbedringer og fastlæggelse af eventuelle cirkulærebestemmelser. Dansk Byggeri fraråder dog, at centrale elementer, som fx at parterne hver for sig skal kvalitetssikre deres ydelser, flyttes til en vejledning. På samme måde kan vi ikke tilslutte os, at bestemmelser om gennemførelse af projektgennemgangsmøder, samt at der stilles krav vedrørende tidsmæssige forhold herunder mindstefrister, fjernes fra bekendtgørelsen.

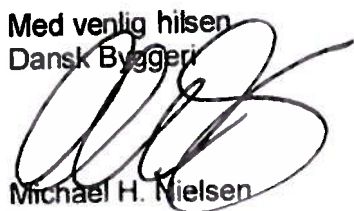
I Værdibyg, der er et samarbejde mellem alle branchens parter, er der gennemført flere projekter bl.a. med fokus på faseovergange og tidsmæssige forhold. Anbefalingerne fra Værdibyg bør afspejles i den nye bekendtgørelse, idet branchens anbefalinger om bedste praktiske må kunne genfindes i en bekendtgørelse om netop kvalitet."

Især af hensyn til arbejdet med udviklingen og forbedringen af byggeriets kvalitetsforhold advarer Dansk Byggeri mod at gennemføre ændringen af bekendtgørelsen, som beskrevet i udkastet, uden hensyntagen til høringssvarene fra høringen i december 2012 og mod at udstede det udsendte udkast til vejledning uden en forudgående inddragelse af de kompetencer og erfaringer, som Dansk Byggeri og andre aktører på området kan bidrage med. Efter Dansk Byggeris opfattelse er det vanskeligt at se, at Bygningsstyrelsen i høringsudkastet til bekendtgørelse og vejledning har haft fokus på de indhøstede erfaringer på området og har inddraget de bedste kompetencer på området.

Dansk Byggeri skal derfor understrege, at Dansk Byggeri som nævnt i høringssvaret af 3. december 2012 gerne bidrager med kompetencer og erfaringer indhøstet gennem mange års arbejde med kvalitetssikring. Dansk Byggeris tilbud skal ses som en mulighed for, at nye regler bliver baseret på et fagligt kompetent grundlag, som er helt afgørende for, at den positive udvikling i byggeriets kvalitetsforhold, som man fx kan se i Byggeskadefondens registreringer, kan fortsættes.

Med venlig hilsen
Dansk Byggeri

Michael H. Nielsen

Louise Ousted Olsen

Fra: Jonas Kjellmann [jkj@sm.dk]
Sendt: 28. maj 2013 13:06
Til: Louise Ousted Olsen
Emne: Svar: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri. (Id nr.: 463506)
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Bilag 1 - Udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.pdf; Bilag 2 - Udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.pdf; bilag 3 - Bekendtgørelse nr.1117 af 23. september 2010 om kvalitetssikring af byggearbejder (Kvalitetssikringsbekendtgørelsen).pdf; bilag 4 - Bekendtgørelse nr.1394 af 17. december 2004 om anvendelse af offentlig-privat partnerskab (OPP), partnering og oplysninger svarende til nøgletal (OPP - bekendtgørelsen).pdf; Høringsliste.pdf
AppServerName: SESESDH
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: 13/00328-15
DocumentIsArchived: -1

Social- og Integrationsministeriet har den 8. maj 2013 modtaget høring over udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Social- og Integrationsministeriet skal gøre opmærksom på, at ministeriet ingen bemærkninger har til udkastet til vejledningen.

Med venlig hilsen / Kind regards

Jonas Kjellmann
 Student

SOCIAL-OG INTEGRATIONSMINISTERIET/
 MINISTRY OF SOCIAL AFFAIRS AND INTEGRATION

Kontoret for Jura og International/Law and International
 Lokale 1.09
 Holmens Kanal 22
 1060 København K
 Tlf: +45 41 85 10 77
 E-mail: jkj@sm.dk

Til: 'dansk.standard@ds.dk' (dansk.standard@ds.dk), 'dibyg@di.dk' (dibyg@di.dk),
 'ida@ida.dk' (ida@ida.dk), 'mail@arkitektforeningen.dk' (mail@arkitektforeningen.dk),
 'info@bfbe.dk' (info@bfbe.dk), 'kontakt@kooperationen.dk' (kontakt@kooperationen.dk),
 'info@danskeark.org' (info@danskeark.org), 'post@dsb.dk' (post@dsb.dk),
 'kfst@kfst.dk' (kfst@kfst.dk), 'plf@plf.dk' (plf@plf.dk),
 'realdania@realdania.dk' (realdania@realdania.dk), Social- og Integrationsministeriet (sm@sm.dk),
 Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme (SLKE@slke.dk), 'teknik@teknik.dk' (teknik@teknik.dk),
 'vd@vd.dk' (vd@vd.dk), Udenrigsministeriet (um@um.dk), Beskæftigelsesministeriet (bm@bm.dk),
 Undervisningsministeriet (uvm@uvm.dk), Finansministeriet (fm@fm.dk), Justitsministeriet
 (jm@jm.dk), Kulturministeriet (kum@kum.dk), Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
 (fvm@fvm.dk), Udenrigsministeriet (um@um.dk), Skatteministeriet Departementet (skm@skm.dk),

Statsministeriet Christiansborg (stm@stm.dk), Udenrigsministeriet (um@um.dk), Udenrigsministeriet (um@um.dk), Advokatsamfundet (samfund@advokatsamfundet.dk), ABF (abf@abf-rep.dk), AE - Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (ae@ae.dk), Bygge-Anlægs- og Trækartellet (bat@batkartellet.dk), Boligselskabernes Landsforening (bl@bl.dk), Bygherreforeningen (info@bygherreforeningen.dk), Byggecentrum (info@byggecentrum.dk), Byggeriets Evaluerings Center (info@byggeevaluering.dk), Byggeskadefonden (bsf@bsf.dk), Byggeskadefonden vedrørende Bygningsfornyelse (bvb@bvb.dk), Byggesocietetet (info@byggesoc.dk), Dansk Byggeri (info@danskbyggeri.dk), Danske Regioner (regioner@regioner.dk), Jeannette og Sven Lannungs Fond (ddl@ddl.org), Ugemagasinet Industrien (di@di.dk), Ejendomsforeningen Danmark (info@ejendomsforeningen.dk), F.R.I. Foreningen af Rådgivende Ingeniører (fri@frinet.dk), Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste (fbe@mil.dk), Håndværksrådet (hvr@hvr.dk), KL Kommunernes Landsforening (kl@kl.dk), Konstruktøren (kf@kf.dk), Landsbyggefonden (lbf@lbf.dk), Lejerbo (lejerbo@lejerbo.dk), SBS Byfornyelse (kbh@sbsby.dk), Banestyrelsen (bane@bane.dk), Huslejenævn (madons@kff.kk.dk), Transportministeriet (trm@trm.dk), Datatilsynet (dt@datatilsynet.dk), Energistyrelsen (ens@ens.dk), Kriminalforsorgen (dfk@kriminalforsorgen.dk), Indenrigs- og Sundhedsministeriet (sum@sum.dk), Kirkeministeriet (km@km.dk), Arkfokus (sekr@arkitektforbundet.dk), BYG DTU (byg@byg.dtu.dk), erst@erst.dk, evm@evm.dk (evm@evm.dk), MIM - Miljøministeriets hovedpostkasse (MIM@MIM.DK), fivu@fivu.dk (fivu@fivu.dk), SBI, Statens Byggeinstitut (sbi@sbi.dk), Teknologisk Institut (info@teknologisk.dk), OIM Økonomi- og Indenrigsministeriet postkasse (oim@oim.dk)

Cc: Bo Kobber Petersen (BKP@bygst.dk)

Fra: Louise Ousted Olsen (loo@bygst.dk)

Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Sendt: 08-05-2013 18:00:38

Til høringsparterne

Der fremsendes hermed i offentlig høring udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri. Udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri var i faglig og økonomisk (DUT) høring i perioden fra den 9. november til den 3. december 2012.

Vejledningen forventes at træde i kraft samtidig med bekendtgørelsen pr. 1. juli 2013.

Eventuelle bemærkninger til udkastet til vejledningen bedes sendt til Louise Ousted Olsen på e-mailadresse loo@bygst.dk.

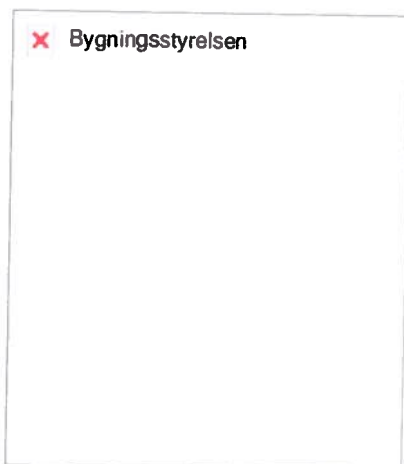
Bemærkningerne skal være Bygningsstyrelsen i hænde **senest onsdag den 29. maj 2013**.

Med venlig hilsen

Louise Ousted Olsen

Fuldmægtig

T +45 4170 1172 · loo@bygst.dk

Carl Jacobsens Vej 39 · 2500 Valby
T +45 4170 1000 · www.bygst.dk

04-06-2013

Bygningsstyrelsen er en del af
Klima-, Energi og Bygningsministeriet

Bygningsstyrelsen
Att. Fuldmægtig Louise Ousted Olsen

Høring over udkast til vejledning om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

Statens Byggeforskningsinstitut (SBI), Aalborg Universitet, skal hermed give kommentarer til udkast til vejledning om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

SBI hilser udgivelse af en vejledning til bekendtgørelsen velkommen. En sådan vil ganske givet hjælpe byggeriets aktører med at leve op til bekendtgørelsens hensigter.

Vedrørende kvalitet

Vejledningens brug af kvalitetsbegrebet er ikke fuldt ud i overensstemmelse med standarder på området; her særligt ISO 9001:2008. Her defineres kvalitet som graden af opnåelse af et forud defineret mål; eller standard om man vil. Man kan derfor opnå et kvalitetsbyggeri på mange niveauer (læs: standarder); lige fra pavillonbyggeri til slotsbyggeri. Når man således i udkastet til vejledning skriver *'Udgangspunktet for bygherrens indsats er brugernes og ejernes behov, der skal omformes til kvalitetskrav'* (side 1 sidste afsnit) bliver meningen uklar, idet kravsopfyldelse (læs: kvalitet) bliver synonym med kravet selv. Senere hedder det, at *'Det er ikke muligt at kontrollere kvalitet ind i et byggeri'*. (side 12, 4. afsnit). Dette er efter vores opfattelse forkert, idet en meget væsentlig del af kvalitetssikring netop består i kontrol. Vi foreslår, at kvalitetsbegrebets anvendelse justeres igennem vejledningen, og forankres i standardiserede definitioner.

Afsnittet *'Sikring af byggeteknisk kvalitet'* (side 10-25) udgør vejledningen største tekst. Afsnittet er vanskeligt at overskue, idet det indeholder ialt 47 sideordnede afsnit uden tydelig struktur. Det er endvidere vanskeligt at afgøre om definitioner og beskrivelser er i overensstemmelse med standarder og andre dele af det tekniske fælleseje, eftersom teksten indeholder meget få referencer. Endvidere omfatter teksten en række upræcise udsagn; fx *'Svigt i byggeriet skyldes ofte, at materialer ligger for dårligt afskærmet på byggepladsen, således at de udsættes for vind og vejr, især fugt.'* (side 17, 4. sidste afsnit), som forenkler forholdene unødigt. Vi foreslår, at teksten bearbejdes og struktureres efter projekterings- og byggeprocessens faser, og at tekst om kontrol og granskning holdes på et minimum, og eventuelt afventer kommende udgivelse af ny

A.C. Meyers Vænge 15
DK-2450 København SV
T +45 9940 2525
E nja@sbi.aau.dk
W www.sbi.dk

CVR 29 10 23 84

standard (fra Dansk Standard) om kontrol af byggeteknisk dokumentation. Særligt afsnittets første del (side 10-16), hvor en række alment kendte begreber søges defineret, synes slet ikke at høre hjemme i denne vejledning, som skal forklare bekendtgørelsen, men bør henvises til en mere praktisk byggeteknisk vejledning. SBI bidrager gerne til en sådan bearbejdning.

Vejledningen om kvalitetssikring kunne med fordel henvise til internationale standarder om levetidsvurdering (Service Life Planning, ISO 15686).

Vedrørende OPP

Vejledningen vedr. OPP indebærer et skridt i den rigtige retning, når det gælder vurderingen af egnethed. Vejledningen bør dog tage skridtet videre og være en egentlig vejledning, der oplister de faktorer og dermed spørgsmål af væsentlig betydning for, om en OPP-løsning er den mest hensigtsmæssige eller ej. Her kunne vejledningen med fordel trække på den forskningsmæssige viden om disse faktorer. Fx ville vejledningen stille spørgsmål som fx "hvor længe skal funktionen oppebæres", "hvilken sikkerhed har bygherren for at leverandøren er tilstede gennem hele perioden" og "hvilke behov for fleksibilitet har bygherren over tid". Det sidste har for eksempel i UK vist sig at være af stor betydning.

Vejledningen kunne med fordel udpege de væsentligste Key Performance Indicators (KPI), som en OPP-løsning bør måles på.

Vedrørende totaløkonomi

Forslaget lægger op til to forskellige beløbsgrænser for udførelse af totaløkonomiske vurderinger og/eller beregninger. Der synes ikke at være nogen saglige grunde til at lave denne forskelsbehandling på statslige kontra kommunale/regionale bygherrer.

Vejledningen efterlader tvivl om, hvorvidt kravet om TØ skal efterleves eller ej, når der fx på side 11 under "Rådgivernes og entreprenørernes sikring" anføres, at "Totaløkonomiske beregninger og/eller vurderinger BØR indgå heri" (vor fremhævnings). Vejledning (og bagvedliggende bekendtgørelse) rummer ingen bestemmelser om eventuelle sanktioner i tilfælde af manglende efterlevelse.

Vejledning beskriver de grundlæggende principper bag totaløkonomi, men rummer i øvrigt ingen konkrete anvisninger på, hvordan totaløkonomiske vurderinger/beregninger skal gennemføres. Den udstrakte metodefrihed er god, men forudsætter et fælles referencegrundlag i form af fastlagte minimumskrav til kalkulationsrente, beregningsperioder, kontoplan mv., og vil med stor sandsynlighed øge risikoen for, at kravene ikke bliver efterlevet på en måde, som er i tråd med hensigten.

Det samme gør sig gældende omkring beslutningsprocessen, hvor vejledningen (side 3) foreslår: "For de statslige byggeprojekter KAN de totaløkonomiske vurderinger, der indgik i beslutningsprocessen, fremgå af aktstykket til Finansministeriet...". Dette ønske bør erstattes med et krav om, at de totaløkonomiske vurderinger og beregninger SKAL forelægges de relevante beslutningstagere.

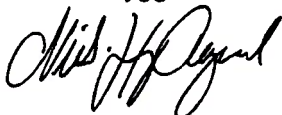
Specifikke kommentarer

Til vejledningens tekst har vi følgende konkrete forslag og kommentarer:

- Side 1, sidste afsnit: Første linje er en overtolkning, idet der ikke står i hvilke faser kvalitet indgår.
- Side 2, 1. afsnit: Planlægning og drifts- og vedligeholdsplanlægning forklares. Hvordan hænger den sammen med kvalitetsstyring, sætte kvalitet, overvåge kvalitet, kvalitetsrapportering og evaluering af kvalitet.
- Side 3, efter 1. afsnit: Her bør sammenhængen mellem kvalitet, funktioner, egenskaber og specifikationer forklares.
- Side 6, 1. afsnit under OPP: Det underforstås, at den offentlige myndighed ikke ejer 'projektet'. Det bør skrives, og at OPP derfor ikke er omfattet af IKT-bekendtgørelsen. Alternativt skal skrives at OPP er omfattet af IKT-bekendtgørelsen mv.
- Side 6, 1. afsnit: 'tilsvarende organisering' bør defineres her.
- Side 9, 1. afsnit efter punkter: OPP giver en ugennemskuelig totaløkonomi og kvalitet, idet ejer og brugere ikke har mulighed for at se og følge data på byggeriet.
- Side 10, 2. afsnit: En styregruppe får dårlige vilkår, da leverandøren har alle magtmidler.
- Side 10, 1. afsnit under byggeteknisk kvalitet: 'Offentlig bygherre' er ikke aktuelt for OPP, idet der her ikke findes en bygherre, men kun en lejer af brugsret.
- Side 13: Vejledningen kunne med fordel udvikle og beskrive en model for en systematisk risikoanalyse i tilknytning til kravet om Håndtering af risiko.

Vi håber kommentarerne kan være til nytte.

Venlig hilsen
Statens Byggeforskningsinstitut

Niels-Jørgen Aagaard
Byggeri og Sundhed

Louise Ousted Olsen

Fra: FBE-CHBJS Malinovski, Anders [FBE-CHBJS@mil.dk]
Sendt: 28. maj 2013 15:48
Til: Louise Ousted Olsen
Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri [RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION]
AppServerName: SESESDH
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: 13/00328-17
DocumentIsArchived: -1

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

Til Bygningsstyrelsen

Att.: Louise Ousted Olsen

Ref.: Bygningsstyrelsens høringsskrivelse sendt pr. e-mail 08-05-2013.

Forsvarets Bygnings- & Etablissementstjeneste har følgende bemærkninger til omhandlede vejledning:

Ad. s. 2, næstsidste afsnit:

Overvejelser omkring tidsbegrænset bygningsbehov kontra mere fleksibilitet i bygningernes design er en udfordring, som forsvaret kommer til at opleve i stadigt stigende grad. Da bygninger ofte inden for en periode på 20-30 år vil skifte funktionsbehov, vil parametre som fleksibilitet og evt. mobilitet være vigtige.

Ad. s. 3, første afsnit:

På side 3 øverst, fremhæves totaløkonomi som et redskab til at synliggøre, hvilke løsninger, som bedst kan betale sig på længere sigt. Dette er kun delvist rigtigt, da en totaløkonomisk beregning på en bygning med en kort tidshorizonten eller med en kort levetid, sandsynligvis vil vise, at det ikke kan betale sig at bygge dyrt og i højeste kvalitet.

Det er derfor vigtigt at understrege, at en totaløkonomisk beregning viser, hvilken løsning, som under de givne beregningsforudsætninger, er den bedste og mest optimale, set ud fra et økonomisk (anlæg, drift og vedligehold) synspunkt. Der kan efterfølgende være andre parametre, som vil vægte højere end økonomi, og som skubber beslutningen i en anden retning, såsom en bygnings produktion, logistik, placering, design, osv.

I forhold til at lade totaløkonomiske vurderinger fra beslutningsprocessen indgå i aktstykket, vurderes det fra FBE side, at denne del af sagsbehandlingen bør ligge forud for finansministeriets beslutning, hvor beslutningstagerne med kendskab til behov og økonomi udvælger den mest fordelagtige løsning. I aktstykket i dag behandles kun selve anlægsinvesteringen. En totaløkonomisk vurdering giver det bedste overblik, når man sammenligner alternativer, hvorfor det vil kræve en del ekstra dokumentation at give fyldestgørende oplysninger omkring energiforbrug, vedligeholds- og driftsomkostninger, kapitalomkostninger mv.

Ad. s. 7, næstsidste afsnit:

For at skabe mere systematik i overvejelserne og dokumentationen omkring OPP-projekter, kunne de spørgsmål, man bør overveje, konkretiseres eller gøres mere kortfattede.

Med venlig hilsen

04-06-2013

Anders Mallnovski
kontorchef
Chef for Byggejuridisk Sektion

Byggedivisionen
Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste
Arsenalvej 55
DK-9800 Hjørring

Tlf.: +45 9924 1111
Tlf. direkte: +45 9924 1430
Tlf. mobil: +45 4196 4220
E-mail: fbe-chbjs@mil.dk
www.forsvaret.dk/fbe

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

Vi goer opmaerksom paa, at denne e-mail kan indeholde information, der kun er beregnet for modtageren. Hvis du ved en fejltagelse har modtaget e-mailen, maa du ikke anvende indholdet i nogen sammenhaeng og vi beder dig venligst informere afsender om fejlen ved at bruge besvar-funktionen. Samtidig beder vi dig slette alle kopier af e-mailen i dit system uden at videresende eller kopiere den. Selvom e-mailen og enhver vedhaeftet fil efter vores overbevisning er fri for virus og andre fejl, som kan paavirke computeren eller it-systemet, hvori den modtages og laeses, aabnes den paa modtagerens eget ansvar. Vi paatager os ikke noget ansvar for tab eller skade, som er opstaaet i forbindelse med at modtage eller aabne e-mailen. Hvis du har problemer med at aabne vedhaeftede filer, kan du finde information paa dette link <http://forsvaret.dk/FKIT/Pages/winmail.aspx>.

Please note that this message may contain confidential information. If you have received this message by mistake, please inform the sender of the mistake by sending a reply, and then delete the message from your system without making, distributing or retaining any copies of it. Although we believe that the message and any attachments are free from viruses and other errors that might affect the computer or IT system where it is received and read, the recipient opens the message at his or her own risk. We assume no responsibility for any loss or damage arising from the receipt or use of this message. If you are having trouble opening attached files, you can get further information via this link <http://forsvaret.dk/FKIT/Pages/winmail.aspx>

Bygningsstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 39
2500 Valby

Sagsnr.
2013-07703

Svar på høring fra Bygningsstyrelsen vedrørende udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

Doknr.
103551

Bygningsstyrelsen har ved e-mail af 8. maj 2013 anmodet Økonomi- og Indenrigsministeriet om eventuelle bemærkninger til den omhandlede høring.

Dato
29-05-2013

Det meddeles herved, at Økonomi- og Indenrigsministeriet ikke har bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen
Dorthea Maria Lund

Bygningsstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 39
2500 Valby

Att.: Louise Ousted Olsen
Mail.: loo@bygst.dk bygst@bygst.dk

Danske Arkitektvirksomheder
Kristen Bernikows Gade 6, 3. sal
1105 København K

Tlf. 32 83 05 00
Fax 32 83 07 30
Bank 3001 – 6737 652

info@danskeark.dk
www.danskeark.dk

Dato: 29-05-2013

1/2
Journalnr.: 218
Ref.: PD/-

DANSKE ARKs hørings svar vedr. udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

DANSKE ARK har den modtaget høringsmateriale af 8. maj 2013 vedr. udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

I bekendtgørelsens § 1, stk. 1, nr. 2) opereres der med begrebet "projektsammen," mens der fx på side 1, 3 afsnit i vejledningen opereres med begrebet "byggeomkostning". Begreberne bør være ens, såfremt der menes det samme. Anvendes begrebet projektsum, bør vejledningen beskrive, hvad der er indeholdt i projektsammen.

Vejledningens på side 1, 4 afsnit: Her fremgår, at bekendtgørelsen finder anvendelse på "*statsligt og statsligt støttet byggeri med en samlet anslået entreprise-sum på fem millioner kr. ekskl. moms eller derover...*" Denne beløbsgrænse kan ikke genfindes i det medsendte udkast til bekendtgørelse udover § 4 vedr. totaløkonomiske beregninger.

Det bør understreges i vejledningen, at (udkast til) bekendtgørelsens krav til god kvalitet herunder arkitektonisk kvalitet også gælder ved OPP. Vejledning bør medtage en formulering om at OPP-operatøren ved indgriben i eksisterende sammenhænge skal udarbejde en værdibaseret analyse af den arkitektoniske kvalitet, som skal lægges til grund for byggeprojektet. Analysen skal forholde sig såvel til selve bygningen som til bygningens kontekst.

Vejledningen bør medtage en opfordring om at offentlige bygherrer bør kræve, at deres samarbejdspartnere anvender et kvalitetsledelsessystem, fx baseret på den internationale standard for kvalitetsledelsessystemer DS/EN ISO 9001:2008 eller tilsvarende.

Til vejledningens side 4, 1 afsnit in fine, hvor vejledningen opfordrer flergangsbygherrer til selv at opstille retningslinier for totaløkonomiske vurderinger og beregninger, bemærkes:

Formålet med at skabe ens regler for offentlige byggearbejder må bl.a være, at der sker en harmonisering af regelsæt således, at hver enkelt bygherre ikke skal opfinde sit eget system. Der findes p.t. ikke et egnet værktøj til totaløkonomiske beregninger. Det vil være uhensigtsmæssigt hvis Styrelsen overlader det til den enkelte bygherre, rådgiver eller entreprenør at udarbejde sit eget totaløkonomiske beregningsværktøj, fordi forskellige metoder og løsninger kan gøre sammenligninger umulige og hindre benchmark og tilbudssammenligninger. Der bør således udarbejdes et fælles værktøj til totaløkonomiske beregninger. Værktøjet bør samtidig kunne benyttes ved bæredygtighedscertificering således at dobbelt arbejde kan undgås. Energistyrelsen og SBI er ved at udarbejde LCC-værktøj (Life Cycle Cost), som passende kunne anvendes ved totaløkonomiske beregninger. DANSKE ARK opfordrer derfor Styrelsen til at omtale dette nye værktøj i vejledningen og evt gøre dette værktøj pligtmæssigt.

DANSKE ARK opfordrer samtidig Styrelsen til at lade de totaløkonomiske beregninger tage udgangspunkt i en 50 årig periode, idet den referenceperiode som anvendes ved certificering efter DGNB (Danish Green Building Council) også er 50 år. Derved skabes en bedre helhed mellem de forskellige værktøjer. Alternativt kan man operere med to tidsrammer på hhv 20 og 50 år.

Vejledningens side 24-25:

hvordan måler man virksomhedernes evne til at kvalitetssikre i udvælgelsesfasen? Da det er en vejledning, bør der gives nogle retningslinjer herfor.

Konkret bemærkes til nuværende udkast til selve bekendtgørelsen:

DANSKE ARK hæfter sig ved at kravet om en årlig redegørelse om erfaringer med bekendtgørelsen er taget ud af bekendtgørelsen og erstattet af et mere løst krav om formidling af erfaringerne. Det er i samfundets og branchens interesse at Styrelsen sikrer en effektiv og grundig erfaringsopsamling og formidling. Vi hører således gerne hvorledes Styrelsen påtænker at indhente og formidle erfaringer indenfor bekendtgørelsens område.

DANSKE ARK står til rådighed, hvis ovennævnte skal uddybes.

Med venlig hilsen

Preben Dahl
Chefjurist

Louise Ousted Olsen

Fra: Marija Thieden
Sendt: 29. maj 2013 10:51
Til: Louise Ousted Olsen
Emne: VS: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Bilag 1 - Udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.pdf; Bilag 2 - Udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.pdf; bilag 3 - Bekendtgørelse nr.1117 af 23. september 2010 om kvalitetssikring af byggearbejder (Kvalitetssikringsbekendtgørelsen).pdf; bilag 4 - Bekendtgørelse nr.1394 af 17. december 2004 om anvendelse af offentlig-privat partnerskab (OPP), partnering og oplysninger svarende til nøgletal (OPP - bekendtgørelsen).pdf; Høringsliste.pdf
AppServerName: SESESDH
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: 13/00328-20
DocumentIsArchived: -1

Kære Louise

Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme har ingen bemærkninger til den udsendte høring om udkast til vejledning om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Med venlig hilsen
Marija Thieden
 Sekretariatsleder

mit@slke.dk
 T 2290 8169

**SLOTTE &
 KULTUR-
 EJENDOMME**

Styrelsen for
 Slotte og Kulturejendomme

T 3395 4200
 slke.dk

Fra: Louise Ousted Olsen
Sendt: 8. maj 2013 18:01
Til: 'samfund@advokatsamfundet.dk'; 'mail@arkitektforeningen.dk'; 'abf@abf-rep.dk'; 'ae@ae.dk'; 'sekr@arkitektforbundet.dk'; 'banedanmark@bane.dk'; 'bat@batkartellet.dk'; Beskæftigelsesministeriet; 'bl@bl.dk'; 'info@bfbe.dk'; 'info@bygherreforeningen.dk'; 'info@byggecentrum.dk'; 'kontakt@kooperationen.dk'; 'info@byggeevaluering.dk'; 'bsf@bsf.dk'; 'bvb@bvb.dk'; 'info@byggesoc.dk'; Ministeriet for Børn og Undervisning; 'byg@byg.dtu.dk'; 'info@danskbyggeri.dk'; 'dansk.standard@ds.dk'; 'info@danskeark.org'; 'regioner@regioner.dk'; 'dt@datatilsynet.dk'; 'ddl@ddl.org'; 'di@di.dk'; 'dibyg@di.dk'; 'post@dsb.dk'; 'info@ejendomsforeningen.dk'; 'ens@ens.dk'; 'erst@erst.dk'; 'evm@evm.dk'; 'europaminister@um.dk'; Finansministeriets postkasse; 'fri@frinet.dk'; 'fbe@mil.dk'; 'handelsministeren@um.dk'; 'hvr@hvr.dk'; 'ida@ida.dk'; Justitsministeriet; 'kl@kl.dk'; 'kfst@kfst.dk'; 'kf@kf.dk'; 'dfk@kriminalgforsorgen.dk'; Kulturministeriet; 'kejd@kff.kk.dk'; 'lbf@lbf.dk'; 'lejerbo@lejerbo.dk'; Miljøministeriet; 'fivu@fivu.dk'; Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri; 'sum@sum.dk'; Ministeriet for Ligestilling og Kirke; 'udviklingsministeren@um.dk'; 'plf@plf.dk'; 'realdania@realdania.dk'; 'kbh@sbsby.dk'; 'sm@sm.dk'; Skatteministeriet; 'sbi@sbi.dk'; Statsministeriet; Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme;

04-06-2013

'teknig@teknig.dk'; 'info@teknologisk.dk'; Transportministeriet; Udenrigsministeriet; 'vd@vd.dk';
'oim@oim.dk'

Cc: Bo Kobber Petersen

Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Til høringsparterne

Der fremsendes hermed i offentlig høring udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri. Udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri var i faglig og økonomisk (DUT) høring i perioden fra den 9. november til den 3. december 2012.

Vejledningen forventes at træde i kraft samtidig med bekendtgørelsen pr. 1. juli 2013.

Eventuelle bemærkninger til udkastet til vejledningen bedes sendt til Louise Ousted Olsen på e-mailadresse loo@bygst.dk.

Bemærkningerne skal være Bygningsstyrelsen i hænde **senest onsdag den 29. maj 2013**.

Med venlig hilsen

Louise Ousted Olsen

Fuldmægtig

T +45 4170 1172 · loo@bygst.dk

Carl Jacobsens Vej 39 · 2500 Valby

T +45 4170 1000 · www.bvgst.dk

Bygningsstyrelsen er en del af
Klima-, Energi og Bygningsministeriet

Bygningsstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 39
2500 Valby

Den 29. maj 2013

J.nr. 12-037

Gorm Nilsson
Telefon direkte 3376 2153
E-post gmn@bsf.dk

Høring vedr. vejledning til bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi

Vi har i Byggeskadefonden modtaget udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri i høring.

Samtidig modtog vi et tilrettet udkast til bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri. Vi har bemærket, at der er foretaget enkelte ændringer i bekendtgørelsen i forhold til den høringsudgave, vi kommenterede i vores høringssvar af 5. december 2012, men at der beklageligvis ikke er taget hensyn til vores bemærkninger. Da kvalitetssikring efter vores opfattelse er helt centralt for at imødegå svigt i byggeriet, kan vi i det hele henvide til det nævnte høringssvar.

For at fremhæve vores betænkeligheder skal vi her gentage nogle centrale afsnit fra vores brev:

” Vi har i Byggeskadefonden imidlertid betydelige betænkeligheder ved udkastet, som efter vores vurdering vil medføre en væsentlig svækkelse af kvalitetssikringen af byggearbejder og dermed også af produktiviteten i offentlige byggerier, der bør være og som regel er normdannende for resten af byggeriet.

For det første vil udkastet til ny samlet bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi desværre medføre, at der vil blive forskellige regler for kvalitetssikring i offentligt byggeri og i det støttede boligbyggeri. Det vil blive særdeles u hensigtsmæssigt, hvis byggebranchen i Danmark skal agere efter forskellige kvalitetssikringsregler afhængig af, om de arbejder med offentligt støttet boligbyggeri og byfornyelse, eller om de arbejder med byggeopgaver for staten, kommuner eller regioner. Samtidig ser vi det ikke som nogen mulighed, at bekendtgørelsen for det almene byggeri kommer til at følge den statslige, da dette afgørende vil svække kvaliteten og medfører en stor risiko for flere fejl og mangler.

For det andet vil det ændrede regelsæt for kvalitetssikring efter vores vurdering desværre ikke medføre mere effektive byggeprocesser og efterfølgende drift og vil ikke være mere operationelt end de hidtil gældende regler.

Udkastet til bekendtgørelse medfører en meget væsentlig indskrænkning i kravene til kvalitetssikring, hvor klare konkrete krav til byggeprocessen i den hidtil gældende bekendtgørelse erstattes af uklare generelle målsætninger for det færdige byggeri. Vi må i den forbindelse gøre opmærksom på, at der ikke i en vejledning kan stilles krav, som ikke fremgår af bekendtgørelsen, således som det antydes i høringsbrevet. Det vil i øvrigt også være uhensigtsmæssigt, hvis byggeriets parter både skal lede efter krav i bekendtgørelsen og i vejledningen.”

Udkastet til vejledning giver herudover anledning til dels nogle generelle bemærkninger, dels nogle mere konkrete bemærkninger.

Generelle bemærkninger

Vi finder opbygningen og sammenhængen mellem afsnittene om kvalitet, OPP og totaløkonomi meget ujævn. De sidste 2/3 af vejledningen om sikring af byggeteknisk kvalitet består i en sammenskrivning af den gældende bekendtgørelse om kvalitetssikring og den vejledning, som oprindeligt blev udsendt af det daværende By- og Boligministerium i maj 2001. Der er herved tilsyneladende set bort fra senere erfaringer og nyere tilkommet lovgivning, herunder kravene i bekendtgørelserne om IKT og om nøgletal. Sammenskrivningen bevirker en række gentagelser, mange overskrifter og nogle meget korte afsnit i denne del af vejledningen. Samtidig er der ingen sammenhæng mellem afsnittene om OPP og om sikring af byggeteknisk kvalitet; man kunne få det indtryk, at OPP-projekter ikke skal kvalitetssikres.

Afsnittet om totaløkonomi forekommer meget teoretisk og løsrevet fra praksis. Bekendtgørelsens § 4, sidste pkt., medfører formentlig, at totaløkonomiberegninger ingen betydning får i praksis, da der kun stilles krav om beregninger for energiforhold, hvor kravene i Bygningsreglementet allerede er så store, at yderligere energibesparende tiltag sjældent vil være rentable. Som reglerne er formuleret, er der således intet krav om om at regne på f.eks alternative gulv-, tag- eller facadeløsninger i relation til levetid samt drifts og vedligeholdelsesudgifter.

Afsnittet om OPP indeholder en række anbefalinger, medens væsentlige vanskeligheder og egentlige risici ikke nævnes. Efter vores opfattelse burde ikke mindst konkursrisikoen hos den private part have været fremhævet. Private virksomheder, der fungerer på det frie marked under konkurrencevilkår, kan naturligvis gå konkurs. Derfor burde vejledningen også forholde sig til, hvordan den offentlige part kan sikre sig imod en sådan situation, og hvordan den offentlige part bør forholde sig, hvis situationen opstår og den private partner ikke længere eksisterer og kan opfylde sine forpligtelser. Det må forventes, at der kommer tilfælde, hvor den offentlige part står tilbage med store udgifter til udbedring af byggeskader, fordi den private part går konkurs, når udbedring af skaderne skal betales. Ligeledes må forudses uheldige eksempler på, at den offentlige part under projektets planlægning pådrager sig ansvaret helt eller delvist for dispositioner, valg af materialer m.v., som efterfølgende kan medføre byggeskader. Det har vi bl.a. beskrevet i en artikel om Partnering i tillægget til Årsberetningen for 2012, hvor det ene projekt drejer sig om et ofte fremhævet OPP-projekt i Nordsjælland med en daginstitution og ældreboliger med tilhørende servicearealer. Endelig mangler vejledningen omtale af, at den private parts finansiering af et OPP-projekt som regel på lang sigt vil være dyrere, end hvis den offentlige part selv havde finansieret det.

Konkrete bemærkninger

Der mangler i OPP-afsnittet bemærkning om, at den offentlige part skal sørge for at få tinglyst sine rettigheder, hvis den private part står som ejer af byggeriet og grunden, og hvis ejendomsretten først overgår til den offentlige part, når OPP-kontrakten udløber.

Yderligere savnes i afsnittet om byggeteknisk kvalitet under granskning en anbefaling af ekstern projektgranskning, som efter vores opfattelse er en billig og god metode til at forebygge svigt og skader i byggeriet.

Venlig hilsen

Ole Bønnelycke
Sekretariatschef

Gorm Nilsson
Juridisk chef

Miljøstyrelsens hørings svar vedr. bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

Miljøstyrelsen hilser bekendtgørelsen om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentlige bygninger velkommen og bakker op om det øgede fokus, der lægges på totaløkonomi i offentligt byggeri.

Omfang af totaløkonomi

Det er Miljøstyrelsens holdning, at det i definitionen af totaløkonomi vil være mest hensigtsmæssigt også at medtage (de direkte) bortskaffelsesomkostninger, såsom afgifter til deponi eller forbrænding. Der er her tale om omkostninger, som ejeren af bygningen skal afholde på lige fod med driftsudgifter af forskellig art.

Set i et ressourceperspektiv vil en sådan inkludering af bortskaffelsesomkostninger potentielt have stor betydning, idet det kan bidrage til at synliggøre de økonomiske fordele ved at tænke genanvendelse ind i bygningens udformning og materialevalg.

Metode til vurdering af totaløkonomi

I vejledningen til bekendtgørelsen står der... ” *Der foreskrives ikke noget bestemt omfang eller resultat af totaløkonomiske vurderinger eller nogen bestemt fremgangsmåde. Indsatsen må afpasses efter byggeriets størrelse og art. Det væsentlige er, at bygherren på den ene eller den anden måde i relevant omfang lader totaløkonomiske vurderinger indgå i beslutningsprocesserne vedrørende byggeriet.* ”

Miljøstyrelsen anerkender kompleksiteten forbundet med totaløkonomiske vurderinger af bygninger, men finder samtidig, at en manglende anvisning af metode eller vejledende principper til beregning og vurdering af totaløkonomi i offentlige bygninger kan risikere at få den konsekvens, at der vil blive udviklet mange forskellige beregningsmetoder, der ikke nødvendigvis er samstemmende. Det vil kræve unødige mange ressourcer i de enkelte offentlige institutioner at udvikle og anvende sådanne metoder, ligesom det vil kræve meget af markedet, at skulle forholde sig til flere forskellige metodiske tilgange og målemetoder indenfor totaløkonomi i byggeri.

Miljøstyrelsen er opmærksom på, at der for nuværende ikke eksisterer en nationalt anerkendt metode til beregning og vurdering af totaløkonomi i byggeri. Der findes dog internationalt metoder, man kan lægge sig op af. Eksempelvis har det norske Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) udviklet et værktøj til vurdering af totaløkonomi i den indledende fase af et byggeprojekt:

<http://www.anskaffelser.no/art/bygg-anlegg-eiendom/dokumenter/tidligcc-difi>

Miljøstyrelsen har besluttet at igangsætte et projekt om udvikling af metoder til beregning af totalomkostninger (Total Cost of Ownership (TCO)) indenfor udvalgte produktområder. Projektet igangsættes efter ønske fra både erhvervslivet og offentlige indkøbere, som gerne vil medtage TCO vurderinger i forbindelse med offentlige indkøb, men ikke har metoderne til det.

Konkret har Miljøstyrelsen netop igangsat et forprojekt for at identificere relevante produktområder, indenfor hvilke der kan udarbejdes TCO metoder, som indkøbere i stat, kommune og regioner kan anvende ved evaluering af tilbud på forskellige produktområder. Formålet er at identificere de områder, der har størst miljømæssig og økonomisk potentiale i forhold til TCO, hvilke standarder der findes på disse områder og som kan anvendes som grundlag for nye TCO metoder samt hvilke aktører, der bør involveres i udarbejdelse af sådanne metoder. Det er afgørende at TCO metoder accepteres bredt på markedet.

På baggrund af dette forprojekt er tanken at igangsætte en udvikling af bredt anerkendte TCO metoder til indkøbere indenfor udvalgte produktområder. Udvikling og finansiering af metoderne sker i tæt samarbejde mellem relevante ministerier samt andre myndigheder og organisationer.

Miljøstyrelsen finder det på ovenstående baggrund oplagt, at Bygningsstyrelsen og Miljøstyrelsen tager en dialog om mulighederne for udvikling af TCO metoder på bygningsområdet.

Louise Ousted Olsen

Fra: Sezen Zeynep Celik [szc@ENS.DK]
Sendt: 29. maj 2013 13:17
Til: Louise Ousted Olsen
Emne: Vedr. Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri
AppServerName: SESESDH
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: 13/00328-23
DocumentIsArchived: -1

Energistyrelsen takker for modtagelsen af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Energistyrelsen har gennemlæst udkastet og har umiddelbart ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Sezen Zeynep Celik

Fuldmægtig

Byggeri og energieffektivitet

Direkte tlf.: 3392 7291

E-post: szc@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

Energistyrelsen

Amaliegade 44, 1256 København K

Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk

Bygningsstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 39
2500 Valby

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Sendt til: loo@bygst.dk

Hørings svar vedrørende udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

DI takker for muligheden for at afgive svar til ovennævnte høring.

Helt overordnet finder DI, at vejledningen er et godt supplement til bekendtgørelsen, men at den med fordel kunne gøres kortere end 26 sider. Det vil kunne gøre vejledningen mere operationel og tilgængelig for markedets aktører.

Totaløkonomi:

DI er positiv overfor valget af nutidsværdimetoden til brug for opgørelsen af totaløkonomi. Totaløkonomien bør supplerende beregnes per netto kvadratmeter bygningsareal (indre mål).

Imidlertid mangler der klare retningslinjer for fastsættelsen af kalkulationsrenten/diskonteringsrenten. En for lav/høj diskonteringsrente vil over-/undervurdere driftsudgiften i forhold til byggeudgiften. Bygherrer risikerer dermed at træffe beslutninger på et forkert grundlag, hvilket DI ikke finder hensigtsmæssigt.

Da der er tale om ejendomsbyggeri karakteriseret ved lange levetider, kunne diskonteringsrenten med fordel tage udgangspunkt i den lange 30-årige obligationsrente for realkreditobligationer i danske kroner (den tidligere byggerente) - eventuelt tillagt et risikotillæg for at afspejle driftsudgiftens eventuelle større uforudsigelighed end byggeudgiften.

Såfremt der vurderes totaløkonomi på komponentniveau, bør løbetiden på diskonteringsrenten svare til komponentens forventede økonomiske levetid.

Det er vigtigt at understrege, at der konsekvent enten skal regnes i reale priser eller i løbende priser, samt at diskonteringsrenten også skal afspejle dette forhold.

Metodevalg og forudsætninger kunne desuden koordineres med andre ministerier og styrelser, idet både Finansministeriet og Energistyrelsen anvender lignende modeller.

OPP:

DI foreslår, at der i den finansielle analyse for OPP bør medtages værdien af en eventuel tilbagekøbsret til bygningen, da denne kan have en anseelig værdi afhængig af de aftalte vilkår. Værdien kan med en vis rimelighed estimeres ved brug af f.eks. Black-Scholes-model til prissætning af optioner.

Med venlig hilsen

Flemming Løkke Petersen
Chefkonsulent

Pr. mail loo@bygst.dk

Bygningsstyrelsen
Louise Oustrup Olsen

TEKNIQ
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup
Telefon 4343 6000
Telefax 4343 2103
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

29. maj 2013

Udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

Ref JES
jes@teknig.dk
Dir 77411560

Tak for det i høring fremsendte udkast til vejledning.

Udkastet giver TEKNIQ anledning til følgende bemærkninger:

Side 1/2

Ad side 3 - I nr. 2 foreslår TEKNIQ, at "f.eks. om byggeriet bedst gennemføres som et OPP" tilføjes "eller driften skal udbydes sammen med opførelsen".

På side 7 foreslår TEKNIQ, at der til listen om de spørgsmål, der ofte vil være relevante at stille i forbindelse med en OPP egnethedsvurdering, også indgår et spørgsmål om finansieringsomkostninger, uanset dette indgår på en mere kvalificeret måde i forbindelse med gennemførelsen af en senere OPP forundersøgelse.

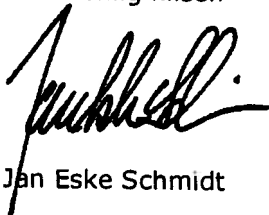
På side 14 i hovedafsnittet Opgavefordeling mellem bygherre og andre parter foreslår TEKNIQ, at ordet vejledning i sidste afsnit ændres til aftalen, idet en vejledning efter TEKNIQs opfattelse ikke er retligt forpligtende for hverken rådgivere eller entreprenører.

På side 15 er afsnit Særligt om funktionskrav vanskeligt tilgængeligt. Efter TEKNIQs opfattelse er funktionskrav en måde at beskrive entreprenørens ydelse på ved ikke at give anvisninger om, hvorledes opgaven skal udføres, men i stedet for at sige, at resultatet skal leve op til nogle bestemte mål. Disse mål fastsættes i udbudsmaterialet. Det er herefter entreprenøren, der ved egen projektering og udførelse, er forpligtet til, at det leverede svarer til de krævede funktioner.

TEKNIQ foreslår derfor, at første og tredje afsnit udgår, og at andet afsnit begrænses, således at der sættes punktum efter "realiseres", hvorefter "men funktionskravene er i praksis.....bundet i funktionskravene" udgår.

TEKNIQ
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup
Telefon 4343 6000
Telefax 4343 2103
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Med venlig hilsen

Jan Eske Schmidt

29. maj 2013

Ref JES
jes@teknig.dk
Dir 77411560

Side 2/2

KØBENHAVNS KOMMUNE
Kultur- og Fritidsforvaltningen
Københavns Ejendomme

NOTAT

Til Bygningsstyrelsen

28-05-2013

Høringssvar vedrørende Vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

Sagsnr.
2013-82816

Dokumentnr.
2013-400128

Københavns Ejendomme takker for det tilsendte materiale vedrørende høring over vejledning til bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri og muligheden for at kommentere på udkast til vejledning til bekendtgørelsen.

Sagsbehandler
Jens Runge

Københavns Ejendomme har ikke nogen kommentarer til Bygningsstyrelsens fremsendte udkast til Vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi.

Venlig hilsen
Jens Runge

Projekt & Bygherre

Nyropsgade 1, 5
1602 København V

Mobil
2498 2411

E-mail
Y69D@kff.kk.dk

EAN nummer
5798009781642

HØRINGSSVAR

Vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

**BYGHERRE
FORENINGEN**

Bygherreforeningen takker Bygningsstyrelsen for lejligheden til at kommentere høringsmaterialet vedrørende vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Overordnede bemærkninger

Som tidligere anført finder Bygherreforeningen det meget positivt, at der er sket en sammenskrivning af de to gældende bekendtgørelser med det formål at forenkle samt at gøre reglerne tidssvarende og operationelle. Overordnet virker de generelt formulerede krav enkle og rigtige.

Vejledningen opleves dog noget ujævn mht. niveau og praktisk anvendelighed. Indholdet bør styrkes, så det bliver mere konkret og operationelt og med bedre eksemplificering af pointerne. Som den er, giver vejledningen måske nok svar på "hvad" man som offentlig bygherre skal interessere sig for, men ikke "hvordan" man skal gribe opgaverne an.

Det skal bemærkes, at for de fleste af Bygherreforeningens medlemmer vil det gælde, at mange af overvejelserne, som beskrives i reglerne, finder sted inden for en ramme af strategiske overvejelser om udbud og organisering af driftsopgaver i bredere forstand. Derfor er det nødvendigt med bedre illustrationer af sammenhænge til markedsforhold og til ejendomsstrategier, porteføljestyring osv.

Kvalitet

Fastlæggelse af kvalitetsbegrebet bør ske mere definatorisk, herunder skelnen mellem standard og kvalitet. Ligeledes bør begreberne fejl, svigt, skade og mangel introduceres tidligt (evt. ved henvisning til bilaget) og sættes i relation til kvalitetsbegrebet. På samme sted kunne forklares udtrykket "sætte kvaliteten", som anvendes senere (side 12). I forlængelse heraf burde begreber som "kvalitetssikring", "kvalitetsledelse" og "kvalitetsstyring" også afklares.

Ved introduktion af begrebet bæredygtighed (side 1) kan evt. refereres til "Hvidbog om bæredygtighed i byggeriet" (Bygherreforeningen 2013).

Det virker uklart, hvad der tænkes på med formuleringen "eventuelle offentlige forskrifter" (side 2).

Totaløkonomi

I præsentationen af totaløkonomi lægges vægt på at finde den "optimale balance" (side 2) mellem anlægs- og driftsomkostninger, men en række forhold gør dette

Side 1

29. maj 2013

Bygherreforeningen
Borgergade 111
1300 København K

Telefon 7020 0071
Telefax 7020 1271

info@bygherreforeningen.dk
www.bygherreforeningen.dk

vanskeligt i praksis. Dels er der en tredje form for økonomi i spil, nemlig værdiskabelsen fra bygningen, som kan antage mange former, afhængigt af hvilken type bygning og tilhørende funktionalitet, der er tale om. Denne økonomi (afkastet på investeringen) vil ofte være styrende ud fra andre parametre som fx produktiviteten af bygningen i forhold til funktionen, logistik/placering, design/branding osv.

Dels er det et åbent spørgsmål, hvilke kilder til erfaringstal for levetider og drifts- og vedligeholdelsesudgifter for forskellige løsninger man kan støtte sig til. I den forbindelse savnes konkrete henvisninger eller eksempler. Det gælder også konkrete beregningsværktøjer og konkrete eksempler på beregninger. Herunder må det også nævnes at totaløkonomiske vurderinger giver de bedste resultater, når man sammenligner alternativer, hvorfor det vil kræve en del ekstra oplysninger og dokumentation at gennemføre. I det omfang at totaløkonomi gøres til en konkurrenceparameter ved udbud, bliver behovet for et fælles datagrundlag endnu mere afgørende.

Dels fremhæves det (side 3 øverst) at totaløkonomi er et redskab til at synliggøre, hvilke løsninger som bedst kan betale sig på langt sigt. Men totaløkonomi kan også bruges til beregning af, hvad der er mest fordelagtigt, hvis man har behov for en bygning med et kort tidsperspektiv. Og her vil det som regel vise sig, at det er billigere løsninger med kort levetid og lavere standard som bedst betaler sig. Dette afhænger dog af, hvilket scenarie for videresalg af bygningen man evt. vælger at lægge ind. Disse overvejelser er meget relevante for en del bygherrer, som oplever at behovet for tilpasning til ændrede forhold og omlægninger – og dermed behovet for fleksibilitet og mobilitet – er stigende.

Endelig skal det nævnes, at nogle kommuner anvender struktureret opsamling af erfaringsdata fra ejendomsdriften til at formulere krav til nybyggeri og ombygning i form designmanualer og lign. Dette er en god og velafprøvet metode til at sikre totaløkonomi, selvom den ikke nødvendigvis er baseret på totaløkonomiberegninger i traditionel forstand.

OPP

Overvejelserne om OPP bør indgå i de udbudsstrategiske overvejelser sammen med mulige alternativer/mellemformer såsom samlet udbud af opførelse og drift, driftspartnerskaber, commissioning og struktureret inddragelse af driftsorganisationen i byggeprocessen.

I vejledningen bør mere eksplicit opstilles en sammenfatning af de fordele, som OPP byder på (helhedstænkning, fejl og mangler, totaløkonomi, effektivitet etc.) og de problemer som OPP kan være med til at løse (budgetmæssige barrierer, uhensigtsmæssige lokalpolitiske prioriteringer vedr. bygningsvedligeholdelse...?). Gerne ud fra såvel danske som udenlandske erfaringer.

Det bør overvejes, om man i vejledningen kan give mere konkrete guidelines, fx ud fra hvilke beløbsgrænser det erfaringsmæssigt kan svare sig at vælge OPP i relation til transaktionsomkostningerne. Kan der evt. opstilles andre (ja/nej) vejledende kriterier ud fra de erfaringer, der er indhøstet i statens brug af OPP? Dette vil medvirke til at reducere behovet for ekstern bistand til overvejelserne.

Endvidere bør det fremlægges, hvilke omkostninger der erfaringsmæssigt er forbundet med at placere større risici hos leverandørerne sammenlignet med de mere traditionelle tilgange. Og ændrings- og exitstrategier i OPP-kontrakter bør beskrives med tilhørende økonomiske overvejelser.

Det bør fremgå tydeligt, at der i overvejelserne hos den enkelte bygherre må indgå behovet for fleksibilitet (jf. bemærkningerne under totaløkonomi) og evnen til at kunne forudse bygningsbehovet 20-30 år ud i fremtiden. Og tilsvarende må indgå overvejelser om, hvordan de synergier man kan opnå ved ejendomsstrategiske tilgange og porteføljestyring af en samlet ejendoms masse måler sig med fordelene ved OPP på enkelte projekter.

Vejledningen vil muligvis kunne styrkes ved henvisninger til eller genbrug af materiale fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens OPP-vejledninger.

Byggeteknisk kvalitet

Det fremgår (side 10) at statslige bygherrer anbefales at anvende de beskrevne retningslinjer. Derimod er det uklart, om det er ønsket at de øvrige offentlige bygherrer skal lade sig inspirere af retningslinjerne. I den forbindelse vil det være ønskeligt med en tydeliggørelse af de statslige erfaringer med retningslinjerne.

Der lader til i gennemgangen af retningslinjerne at være et primært fokus på ansvarsforhold og dermed retsstillingen ved konflikter vedr. manglende kvalitet. Dette tilbageskuende fokus bør suppleres med et andet mere proaktivt og fremadrettet fokus på at styre kvaliteten aktivt i byggeprocessen.

Det er ønskeligt med klarere og mere overskuelige principper for, hvilke krav bygherren skal stille i forbindelse med kvalitetsarbejdet – og dermed klargøring af hvilken rolle bygherren selv spiller og ansvarsfordelingen ift. rådgivere og entreprenører.

Afsnittet om "god kvalitetssikringsskik" (side 12) bør konkretiseres med forslag til eller eksempler på metoder og aktiviteter. Kan det fx anbefales, at bygherren indtager en mere aktiv rolle mht. at sikre granskning på et tilfredsstillende niveau eller vil det forrykke ansvarsforholdene? Tilsvarende fortjener emnet "risikohåndtering" (side 13) at blive udfoldet. Endelig er det uklart om afsnittet om "funktionskrav" (side 15) indikerer, at områder med sådanne er særligt risikable og dermed kræver ekstra opmærksomhed i kvalitetsarbejdet.

Bygherreforeningen står til rådighed med yderligere information.

Dok.nr: dokument1
Ref.: IMEkdflæ

E-mail: ime@frinet.dk

30. maj 2013

Bygningsstyrelsen

Att.: Louise Ousted Olsen, loo@bygst.dk

Høringsvar: Vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

Generelt

Nærværende høringssvar skal ses i lyset af den reelt meget korte høringsfrist som Bygningsstyrelsen har udsendt høringen i. Generelt forekommer det utilstedeligt, at man udsender med kortest mulig frist – kl. 18.00 dagen før Kr. Himmelfart. Bygningsstyrelsen har heller ikke gjort sig den ulejlighed at orientere om at forslaget var på vej. Vi håber, Bygningsstyrelsen i fremtiden vil vise høringssystemet og parterne respekt – ved både at give rimelig tid til at afgive høringssvar samt at lytte til de stillede kommentarer.

Helt overordnet er FRI stor fortalere for at det brede kvalitetbegreb får en langt mere fremtrædende rolle, da både byggeriets parter og bygherrerne vil kunne skabe mere værdi. Vi er også store fortalere for totaløkonomi som en beslutningsparameter. OPP har også mange positive aspekter, når det vel at mærke bruges rigtigt.

Generelt om vejledningen mener vi dog, at den desværre ikke opfylder sit formål – nemlig at vejlede offentlige bygherrer i en fornuftig og fair måde at være bygherre på.

Side 1

Kvalitet i byggeriet

Generelt er FRI meget tilfredse med at der lægges op til et bredere kvalitetsbegreb. Selve beskrivelsen af hvordan man som bygherre bærer sig ad kommer vejledningen dog ikke med hjælp til. Men netop dette område er måske også svært at vejlede i selvstændigt. Kvalitet afhænger af funktion, brugere og behov.

Det fremstår i vejledningen nærmest som om bygherren kan vælge sin kvalitet på en skala fra 1 til 10, men at anvende det brede kvalitetsbegreb er en løbende proces, der kræver overvejelser gennem hele forløbet. Bygherren bør i de indledende faser gøre sig overvejelser om hvilke specifikke behov han har – og løbende i takt med detaljeringen og afdækning af detaljebegreb og løsninger bør kvalitetsbegrebet foldes ud. Et arbejde der typisk foregår i

Sundkrogsvej 20
Postboks 7504
DK -45 35 25 37 37
T +45 35 25 37 38
E tr@frinet.dk
W www.frinet.dk

samarbejde med de forskellige interessenter (fx brugere, driftfolk osv.) – og som regel i samarbejde med rådgiverne.

Side 2

Totaløkonomi

Kvalitet og totaløkonomi er principielt to sider af samme sag – hvor en god kvalitet (fx fleksibilitet, byggeteknisk kvalitet og god materialekvalitet) stærkt påvirker totaløkonomien.

I afsnittet tales om at fastlægge kvalitet og totaløkonomi i forbindelse med aktstykker/indstillinger. Vejledningen bør forholde sig til, at der på det tidspunkt af byggeriet kun er ganske overordnede forudsætninger til at bedømme projektet med. Der vil altså ikke være tale om en fast totaløkonomi eller kvalitetsvurdering, men alene et summarisk skabt overslag, der vil have en væsentlig usikkerhed. Hvis de offentlige bygherrer virkelig ønsker at få værdi (økonomisk og kvalitetsmæssigt) bør man skabe en tradition for at der arbejdes med løsninger – hvor usikkerheden hele tiden nedbringes, så valgene giver mest værdi for bygherren frem for at de lander på den gættede værdi.

Side 5 successiv kalkulation er en fin metode, men man kan overveje hvor grænsen går i forhold til at bedømme usikkerheder på et byggeri som man endnu ikke kender noget til.

Samme side beregnes nutidsværdien – i vejledningen kunne man måske vejlede bygherrerne bedre ved at beskrive overvejelser om hvilken periode der kan bør være relevant for de forskellige typer byggeri, fremfor selve udregningen.

Side 6

Offentlig-privat partnerskab

Afsnittet bør lægge væsentlig mere vægt på ulemper. Kun fordele synes beskrevet. OPP er egnet til meget store projekter – ikke til en lille børnehaven. Bygningsstyrelsen bør i vejledningen inddrage nogen af de erfaringer, der er gjort med allerede gennemførte OPP projekter inden for byggeri. Administration og jura er meget store.

Side 7 OPP-vurdering

Det undrer FRI, at man gennem hele afsnittet kun lægger op til sammenligninger med totalentrepriser. Totalentrepriser er ikke den eneste samarbejdsform. Øverst side 9 er også kun totalentrepriser nævnt.

Der opstilles en række spørgsmål som vejledningen mener kan være relevante at stille. De to første spørgsmål vil være meget svære at svare andet end ja til – uanset projekt. Læseren ledes heller ikke i retning af hvad man kan bruge svarene til.

Tredje spørgsmål: "Er der risici, der er afgørende for, om projektet bør gennemføres i OPP eller mere traditionel form ud fra risikodækning?" – Hvad menes med det spørgsmål? At større risici peger i retning af OPP eller omvendt? Uanset hvad, så vil en privat aktør jo tage sig betalt for at afdække en risiko – så jo større risiko jo større omkostning. Det sidste spørgsmål om politisk vilje hos den offentlige myndighed kunne være meget interessant at udfolde – hvilke fordele og hvilke ulemper vil bygherren have i byggeperioden og efterfølgende. Fx hvilke konsekvenser vil OPP få hvis der sker ændringer i skolestrukturen? Osv.

Side 8 tales om transaktionsomkostninger. Her bør bemærkes, at omkostninger ikke kun for den offentlige bygherre, men også for de bydende i OPP projekter er substansielle. Overvej at angive tommelfingerregler for hvornår OPP kan overvejes – fx i form af kun projekter med tre eller fire-cifrede millionbeløb.

Side 9 første nye afsnit på siden står der "OPP er således særlig velegnet, når der ønskes fokus på totaløkonomi, risikodækning i budgetlægningen samt udbud af både byggeri og den efterfølgende drift." – hvilket projekt vil man ikke kunne svare ja til dette. Samme spørgsmål vil kunne med flertallet af alle de andre udbudsformer med samme resultat. Derfor giver sætningen ingen mening.

Generelt mener FRI, at vejledningen forholder sig meget uhensigtsmæssigt til risiko. Det virker som om man tror, at risiko blot kan overføres til de private parter og man så som bygherre er bedre stillet. I virkelighedens verden er der flere metoder til at nedbringe sin risiko. Hvis man ønsker lavere risiko som bygherren kan man vælge at lave forebyggende foranstaltninger – fx at afdække risikoen og håndtere den. Hvis man ønsker at overføre sin risiko til en anden part så vil denne tage sig vel betalt, hvilket ikke kan være overraskende. Hos nogle FRI medlemmer mener man baseret på erfaring, at det samme byggeri kan koste 30 % mere i totalentreprise end i fagentreprise. Det er nok svært at kontrollere tallet, men det illustrer at det koster noget at overføre risiko.

Side 9 andet sidste afsnit skriver "Ved at bevare mest muligt åbenhed, kan myndigheden give gode rammer for at den private aktør kan skabe omkostningseffektivitet og innovation. Samtidig har den offentlige myndighed mulighed for at specificere, at bestemte løsninger skal anvendes, hvor det vurderes at være nødvendigt." FRI mener, at åbenhed har fordele – men vil stærkt advare mod at man som bygherre ikke er specifik om sine behov og krav inden man underskriver en kontrakt inden byggeriet går igang, så er risikoen for ikke at få det man ønsker stor.

Sidste afsnit samme side "Offentlige myndigheder har også mulighed for at holde en dør åben til løbende ændringer." Ja, hvis han betaler for dem – til den af entreprenøren fastsatte pris..

Sikring af byggeteknisk kvalitet

Fra side 10 og fremefter skrives løst og fast om kvalitet, kontrol, funktionskrav osv. Det virker uklart hvilket formål vejledningen skal afdække. Vejledningen blander ukritisk forskellige aktører, vidt forskellige faser, forskellige udbudsformer og forskellige bygherretyper sammen. Der veksles mellem erfaringer, almindelig sund fornuft, forsøg på at stille krav til indhold i en kontrakt, som på ingen måde er dækkende. For en bygherre, der søger vejledning om at sikre sin byggetekniske kvalitet vil teksten kunne skabe stor forvirring og grundlag for misforståelser. FRI foreslår at kapitlet udgår og der i stedet peges på andre gængse tekster kombineret med forslag til bygherrens overvejelser i forhold til at opnå det ønskede resultat og at man benytter en rådgiver, der kan guide bygherren gennem de nødvendige valg og beskrivelser. En uprofessionel tilgang skaber for mange dårlige projekter.

Side 24 om AB92 §28. Teksten svarer ikke til indholdet i den citerede §, men vil i givet fald være en skærpelse af AB92.

Side 24 om konkurrence på kvalitetssikring. Der er vist tale om en fortænkt model, som ikke har bund i virkeligheden.

Hvordan opnår man den brede kvalitet?

Det undrer FRI, at der slet ikke vejledes i at fastlægge det udvidede kvalitetsbegreb som introduceres på første side, men alene fokuseres på sikring af byggeteknisk kvalitet. Netop et så væsentligt punkt med så relativt lille erfaringsgrundlag blandt offentlige bygherrer kunne bruge en vejledning.

I FRI står vi selvfølgelig til rådighed for spørgsmål og uklarheder.

Med venlig hilsen

Inge Ebbensgaard

Louise Ousted Olsen

Fra: Helge Birkerod Aaquist [hba@bvb.dk]
Sendt: 30. maj 2013 10:34
Til: Louise Ousted Olsen
Emne: Ny bekendtgørelse om kvalitet, OOP og totaløkonomi i offentligt byggeri
AppServerName: SESESDH
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: 13/00328-29
DocumentIsArchived: -1
Vedrørende ny bekendtgørelse om kvalitet, OOP og totaløkonomi i offentligt byggeri

Til Louise Ousted Olsen

Jeg henviser til behagelig samtale den 27. maj.

For god ordens skyld skal jeg oplyse, at BvB ikke har nogen bemærkninger til den nye bekendtgørelse.

Venlig hilsen

Helge Birkerod Aaquist
Juridisk sagsbehandler
Direkte tlf. 82 32 24 20

Byggeskedefonden vedr. Bygningsfornyelse
Ny Kongensgade 15
1472 København K

Tlf. 82 32 24 00
Hjemmeside: www.bvb.dk

Denne mail og vedlagte filer indeholder materiale, der kun er beregnet for adressaten. Vi beder dig derfor kontakte os, hvis du ved en fejl har modtaget denne mail. På forhånd tak.

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Bygningsstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 39
2500 Valby

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 30. maj 2013
SAGSNR.: 2013 - 1566
ID NR.: 237893

loo@bygst.dk

Høring – over udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

Ved e-mail af 08-05-2013 har Bygningsstyrelsen anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Advokatrådet finder ikke grundlag for at kommentere de enkelte afsnit i vejledningen, og forholder sig således ikke nærmere til vejledningens indhold med dette høringssvar.

Advokatrådet finder dog anledning til at foreslå, at vejledningens indledning suppleres med et indledende afsnit, hvor der medtages en kortfattet beskrivelse af indholdet af vejledningens overordnede afsnit om Kvalitet i byggeriet, Totaløkonomi, OPP og Sikring af byggeteknisk kvalitet, herunder en beskrivelse af hvorledes de enkelte afsnit forholder sig til hinanden, samt hvilke bestemmelser i den nye bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri, som de forskellige afsnit kobler sig til. Der henvises eksempelvis til beskrivelsen i høringsbrevet af 8. maj 2013, som i et vist omfang foretager en sådan overordnet beskrivelse af vejledningens indhold. Et sådant indledende afsnit kunne med fordel kombineres med, at der medtages en indholdsfortegnelse i vejledningens start. Begge dele ville efter Advokatrådets vurdering forøge brugervenligheden af vejledningen.

Advokatrådet har derudover ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Bygningsstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 39
2500 Valby

Dato: 28. maj 2013
Journal nr.: [-]
Sagsbehandler: MEL

KONCERNØKONOMI
Koncernservice
Polititorvet 14
1780 København V

Sendt til llo@bygst.dk

Udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri

Bygningsstyrelsen har anmodet om eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast.

Rigspolitiet ønsker i den anledning anført:

Bilag 1 (side 8) – under finansiell analyse: *"Hvis fremtidig ejer efter endt OPP-kontrakt og myndigheden, som betaler enhedsbetalingen, ikke er den samme myndighed, skal beregningen vise eventuelle forskydninger mellem myndighederne ved forskellige typer projekter"*

Bilag 1 (side 7) – under punkttopstilling vedr. relevante spørgsmål i forbindelse med en OPP-vurdering: *"Herunder skal det tilføjes, at det skal vurderes om OPP er det billigste alternativ"*.

Bilag 1 (side 9) nævner fordeling af risici mellem privat og offentlig aktør. Rigspolitiet skal opfordre Bygningsstyrelsen til at prissætte den risikopræmie, der betales for at overføre en risiko til en privat aktør, samt lade denne indgå i den totaløkonomiske beregning, for dermed at undgå, at OPP vælges for at risikominimere, men til en for høj pris".

Rigspolitiet skal endvidere opfordre Bygningsstyrelsen til at forholde sig til, at det i flere tilfælde ikke er muligt at lade vedligehold og rengøring indgå som basisydelser i OPP, da det strider mod andre tiltag i staten, herunder Statens Indkøbs bølge 7 (der bl.a. omfatter rengøring): <http://statensindkøb.dk/Statens-Indkobs-aftaler/Statens-Indkobs-aftaler> samt Politiets effektiviseringsprogram, der omfatter rengøring og en række vedligeholdelsesydelser. Det skal dertil bemærkes, at også vagtydelser indgår i statens indkøbsaftaler (anført under sekundære ydelser i bilag 1, side 9).

Herudover kan det bemærkes til udkastet, at Rigspolitiet ser frem til at modtage Bygningsstyrelsens erfaringer med besparelser opnået i OPP, jf. bekendtgørelsens § 5.

Herudover giver udkastet ikke anledning til bemærkninger.

Side 2

Med venlig hilsen

Lasse Carlsson
Facilitychef

Louise Ousted Olsen

Fra: Sanne Olsen [sos@evm.dk]
Sendt: 3. juni 2013 13:42
Til: Louise Ousted Olsen
Cc: 1-DEP OM2 (enhedspostkasse); Michael Fibiger
Emne: SV: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.
AppServerName: SESESDH
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: 13/00328-32
DocumentIsArchived: -1

Kære Louise Ousted Olsen

Erhvervs- og Vækstministeriet har modtaget ovenstående høring fra Bygningsstyrelsen. Erhvervs- og Vækstministeriet har sendt materialet i høring hos Erhvervsstyrelsen og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og har på den baggrund følgende bemærkninger til vejledningen til bekendtgørelsen:

Side 6: "Den private part i en OPP - aftale forestår byggeriet inklusiv finansiering og drift".- Dette er skrevet som om, at finansiering altid indgår som del af et OPP, hvilket ikke er tilfældet. OPP kan også have offentlig finansiering.

Side 7: "Er der risici, der er afgørende for, om projektet bør gennemføres i OPP eller i en mere traditionel samarbejdsform ud fra risikodækning?" - I forhold til OPP-standardmodellen er der i denne OPP-vurdering et ekstra punkt. Dette punkt drejer sig om risici, der udelukker, at projektet kan gennemføres som OPP. Dette punkt er bevidst fravalgt af Erhvervs- og Vækstministeriet, da vi mener, det er et spørgsmål om, hvordan man indretter sin kontrakt. Vi har endnu ikke kendskab til et konkret eksempel på, at en bestemt risiko har medført, at et projekt ikke har kunnet gennemføres som OPP.

Side 9: "I et OPP - projekt indgår altid visse basisydelser. Disse er projektering, design, anlæg, drift, vedligeholdelse og rengøring" – Det er ikke korrekt at rengøring altid indgår i OPP-projektet. Der er mindst ét dansk tilfælde, hvor rengøring ikke indgår. Dette betyder, at rengøring i løbet af driftsperioden skal genudbydes.

Erhvervs- og Vækstministeriet har ikke yderligere bemærkninger til den fremsendte høring.

Beklager, at du først modtager vores høringssvar nu.

Med venlig hilsen

Sanne Olsen
 Sekretær
 Erhvervs- og Vækstministeriet

Fra: Louise Ousted Olsen [<mailto:loo@bygst.dk>]
Sendt: 8. maj 2013 18:01
Til: 'samfund@advokatsamfundet.dk'; 'mail@arkitektforeningen.dk'; 'abf@abf-rep.dk'; 'ae@ae.dk'; 'sekr@arkitektforbundet.dk'; 'banedanmark@bane.dk'; 'bat@batkartellet.dk'; Beskæftigelsesministeriet; 'bl@bl.dk'; 'info@bfbe.dk'; 'info@byggherreforeningen.dk'; 'info@byggecentrum.dk'; 'kontakt@kooperationen.dk'; 'info@byggeevaluering.dk'; 'bsf@bsf.dk'; 'bvb@bvb.dk'; 'info@byggesoc.dk'; Ministeriet for Børn og Undervisning; 'byg@byg.dtu.dk'; 'info@danskbyggeri.dk'; 'dansk.standard@ds.dk'; 'info@danskeark.org'; 'regioner@regioner.dk';

'dt@datatilsynet.dk'; 'ddl@ddl.org'; 'di@di.dk'; 'dibyg@di.dk'; 'post@dsb.dk';
'info@ejendomsforeningen.dk'; 'ens@ens.dk'; 'erst@erst.dk'; 1 - DEP Erhvervs- og
Vækstministeriets officielle postkasse; 'europaminister@um.dk'; Finansministeriets postkasse;
'fri@frinet.dk'; 'fbe@mil.dk'; 'handelsministeren@um.dk'; 'hvr@hvr.dk'; 'ida@ida.dk';
Justitsministeriet; 'kl@kl.dk'; 1 - KFST Officiel hovedpostkasse; 'kf@kf.dk';
'dfk@kriminalgforsorgen.dk'; Kulturministeriet; 'kejd@kff.kk.dk'; 'lbf@lbf.dk'; 'lejerbo@lejerbo.dk';
Miljøministeriet; 'fivu@fivu.dk'; Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri; 'sum@sum.dk';
Ministeriet for Ligestilling og Kirke; 'udviklingsministeren@um.dk'; 'plf@plf.dk';
'realdania@realdania.dk'; 'kbh@sbsby.dk'; 'sm@sm.dk'; Skatteministeriet; 'sbi@sbi.dk';
Statsministeriet; Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme; 'teknig@teknig.dk';
'info@teknologisk.dk'; Transportministeriet; Udenrigsministeriet; 'vd@vd.dk'; 'oim@oim.dk'

Cc: Bo Kobber Petersen

Emne: Høring af udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri.

Til høringsparterne

Der fremsendes hermed i offentlig høring udkast til vejledning til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri. Udkast til ny bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri var i faglig og økonomisk (DUT) høring i perioden fra den 9. november til den 3. december 2012.

Vejledningen forventes at træde i kraft samtidig med bekendtgørelsen pr. 1. juli 2013.

Eventuelle bemærkninger til udkastet til vejledningen bedes sendt til Louise Ousted Olsen på e-mailadresse loo@bygast.dk.

Bemærkningerne skal være Bygningsstyrelsen i hænde **senest onsdag den 29. maj 2013**.

Med venlig hilsen

Louise Ousted Olsen
Fuldmægtig
T +45 4170 1172 · loo@bygast.dk